

რედაქცია

სამშაბათი... რედაქცია... სამშაბათი... რედაქცია...

ფრთხილვა

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

ფანი განცხადებები

დღის სივრცით, სივრცე 1 კაპ... განცხადებები...

არწმუნის თეატრი... ორშაბათს, 29 სექტემბერს...

შური

პირველი 1 მოქმედებალ თავ. რაფ. მრისთვისა. დასწვისი 8 საათსკად.

ტელეგრაფი

კომპროზორი, 24 სექტემბერს. „მძინარეობის მთავარი“ დაბეჭდილია...

პარიში, 24 ენკენისთვის. ლესეუს დეპუტატი უნდა იყოს...

მარი. ალექსანდრის ადვოკატები უნდა ამოებენ...

კომპროზორი, 25 ენკენისთვის. ვილენსკის სამსწავლეობა მასწავლის...

პირველი საგლეხი ბანკი გაიხსნა ფინანსთა სამინისტროს სადგომში.

დაწვევის გამო; მონაწილეობა ამ საქმეში აქვთ ინგლისის, საფრანგეთის და გერმანიის ბევრ გამაჩენილ სავაჭრო სასწესებს.

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes items like ბანკის ბილეთები, პირველი გამოცემისა, მეორევი, მესამევი, მეოთხევი, მეხუთევი, აღმოსავლეთის პირვი, აღმოსავლეთის მეორევი, აღმოსავლეთის მესამევი, ოქრო, 1/2 იმპერიალი, შინაგანის 5% სესხის ბილეთები, პირველი სესხის, მეორევი სესხის, 100 მანეთი ღირს: ლონდონი, მამბურლი, პარიზი, ბერლინი.

დღიური

ჩვენ გვატყობინებენ ხაშურში, რომ აქაურმა რკინის გზის ერთმა მოხელემ სპირო მანუჩი მოიგონა უნებარი კბილის ტკივილის წამალი.

კბილი მაშინვე დაგვიამდაო, გვეწერს ჩვენი კორესპონდენტი. ახლა აცხადებს ბ. სპირო მანუჩი, თუ ვისმეს დასჭირდეს ეს წამალი, შეუძლიან მომართონ პირ-და-პირ ხაშურის სტანციასზედ მის სახელობაზედ, ღირებებს არას ართმევსო.

ბოჭი-პრომისლიდამ გვეწერენ, რომ ეს მენუთე ღღეა, რაც აქაც კულიან ვარსკვლავსა ეხედავთო. ღილით აღრე მოჩანს აღმოსავლეთის მხრისკენო. მს ვარსკვლავი ბევრად დიდია წარსული წლის კულიან ვარსკვლავზედო, უფრო მეტი სხივი აქვს და განირჩევა კიდევ მით, რომ ამ ვარსკვლავს კული ზევით აქვს აშვერილიო. ამბობენ, რომ ეს იალონის ვარსკვლავი არისო.

სოფ. ტულაშიდამ გვატყობინებენ, რომ იქ ამ წინაზედ ერთ გლენის ქობს მების დასცემა და ეს ქობი დაუწყვამს. შიგ მცხოვრებნი გადარჩენილან; მაგრამ შიშით ეხლაც ვერ მოსულან გონზედო.

ბათომიდამ გავთ „მოლოსს“ სწერენ, რომ აქ გაიხსნება დიდი ქარხანა ბაქოს ნეფთის ჭურჭელის მოსამზადებლათაო. ამ ქარხნისათვის 100,000 ფუთზე მეტი სხვა-და-სხვა მასალები უკვე მოიტანესო. მაშინები და სამუშაო იარაღები გამოიწერეს ზულიდამ (ინგლისში) და პეტერბურლიდამ და უკვე გამოგზავნილია გვით ოღდესი-

დროებისა ფელტონი, 28 სექტემბ.

ბამის-მკვლელი

შლუნა და პობა წყნარად და მთხილად მივიდნენ სახლის კარებთან, რომლის დერფთანზედაც გამოვლიდა პატარა სარკმელი, საიდგანაც მისი პატრონი რამდენიმე კენჭი უგდო და ყური დაუგდო. სახლიდან გამოისმა ხმა: — თილო თავე! კერშიაც არ მივინებ?

— მშვიდობა. იყო მოკლე პასუხი. — სარკმელი დახურე და ჩირალი გაანთე... ნუნუ რას იქს? — რაი უჭირს! — სძინავს. ამის შემდეგ გაანთეს ჩირალი და ჩამოხსნეს ნადირი ძობას, რომელსაც მიესალმა შლუნას ცოლს; ეს გაშტერებით შეჭყურებდა იმას და თავის თვალები სა არასჯეროდა. ბოლოს ქმარმა უნებო, დაარწმუნა, რომ ის ძობა არის, იავოს ამბავი მოიტანა და რადგანაც მშვიდობი იყენენ ვაზში მოსთხოვა. — მხლავ, სუყველაფერი იქნება. ღაფაცურდა შლუნას ცოლი. — მაშ კარგადა იავო! ჩემო ყველაფე! მუბნებოდა ძობას განარბული. — შენისთანა მახარობელს, ღეთის მადლობა, რიგინი დახვედრა უნდა. — მაგეებს თავი დაანებე და პური გვაჭამე; ეგ ეჯობინების ღეთის მადლობა. წამოიძახა შლუნამ და მიუბრუნდა მოხვევს: — არა ძობისი? — მხლავ, ეხლავ, ბატარაი დაიცადე. უპასუხა ცოლმა და გაბრუნდა.

— ძალიან კი კვებულობ და არ ვიცი რაი გაქვს? — მტერსამც ნურა ექმნება-რა, თორამ ჩვენ ღეთის მოწყალება ყველა გვაქვს. — არაყი გაქვს? — ჰაი, ჰაი რომ მაქვს! მეგეთი შინაური არაყი მაქვს, ღეთის მადლობა, რომ რაილა ვითხრა. — აბა მაშ ბატარაი ცეცხლიც გაანთე მწვ-დებსაც შეეწვავო. — აგრე, უპასუხა ღელა-კაცმა და წამზედ გაანთო ცეცხლი, მოიტანა შამფურები, პური, ერბო-ყველი, ნახუქები და სხვა საქმელები, — ეტყობოდა, რომ ის ღელა-კაცი ქმარს მოელოდა და როგორც მზრუნველი, გამამხიარულებელი თავის ოჯახობისა, არ დავიწყებოდა ასეთის სამზადისით დახვედრა. არ გაიარა რამდენიმე წუთმა, როდესაც ხმაურობაზედ გამოღვიძებოდა ნუნუს და რა შუქი დაენახა და მოძრაობა გავგონა, გულ-გახეთქილს წარმოედგინა, რომ ბირგოლა მისულა

იმათსა და იმისთვის არის ეს ალიაქოთი. ის მაგრა მიიჭუქკა, გაინაბა, გაკმინდა სული და გულის ცახცახით მოელოდა, რომ წუთიდ-წუთზედ შემოვიდოდნენ იპოვნიდნენ და მაშინ ვაი იმის ღღესა! ძარგა ხანს იწვა სამალავად გაკეთებულს სენაში და ასე შიშით მოელოდა, რომ გამოაჩენდნენ, იპოვნიდნენ და თუმცა ყოველის ღონისძიებით ცდილობდა გავგო ლაპარაკის საგანი, მაგრამ ხმაურობის მეტი არა ესმოდა-რა, რადგანაც გაფთხილებული მოსაუბრენი ნახევარ ხმად ლაპარაკობდნენ. იმან ველარ გაუძლო ამ სატანჯველს მდგომარეობას, წამოიცვა საჩქაროდ ტანისამოსი, მივიდა კარებთან და იქ ნახვრეტიდგან დაუწყო ყურება, თუმცა კვარის შუქზედ, რომელიც ძლიერს ანათებდა ვერა გავრჩივა-რა. იმას ესმოდა, რომ სტუმარი სახლის პატრონებისთვის სასიამოვნო უნდა ყოფილიყო, რადგანაც ატყობდა მეგობრულს ლაპარაკს და გაშტერებით იძახდა თავის გუნებაში:

დამ. მარხანას დიდი მოულოაბა მოე-
ლისო

„დროების კორრესპონდენცია“

ხონი, 20 ენკენისთვის. როცა გა-
ვიგონებდი, რომ სოფლებში კაცის
ცხოვრება წერილობითად, იესება
ჭორებით და სხვა გვარი უზნეო-
ბითაო, მე არ მჯეროდა ჩემი უგა-
მოუცდელი გამო და ყოველთვის
მეგონა, რომ რაკი კაცი გაიხსნება
ქუთითა და გონებითა, ყოველ-
თვის შემძლე იქნება ცხოვრების უღე-
ლი პატიოსნათ გასწიოს და ამით
აიშაროს თავიდან ამ ქვეყნის ზნეო-
ბითი ავადყოფილებანი, რომელიც
ასრე ამძიმებენ ჩვენს წინ-მსვლელობას-
მეთქი, მაგრამ მე ძლიერ შემცდარი ვყო-
ფილვარ ჩემ ტეორეტიკულ მოსაზრე-
ბაში. შოველკან (ჩვენ ვლასარაკობთ
უმეტეს ნაწილზე) ვხედავთ, ჩვენდა
სამწუხაროდ, დაცემულებს და წელ
ჩადრეკილებს ცხოვრების ბრძოლაში.
წერილის შემოკლებისათვის — ნებას
ვადლევ ჩემს თავს გადვიდე პირ-და-
პირ ჩემი ბარათის საგანზე — ხონის
ახალ სამწუხარო ამბავებზე. ხონი,
მკითხველებო, იღბლიანი სოფელი
ყოფილა თავისი გეოგრაფიული მდე-
ბარეობით იმდენათ, რამდენითაც მისდა
საუბედუროდ, უიღბლო ყოფილა მისი
მცხოვრებლებით. ამ სოფელს უძველ-
ეს კედრით მეგრელია და სხვა მდი-
დარნი მუშაობით სოფლები, რის მი-
ზნებითაც ვაჭრობა კარგ ფეხზე სდგას.
რაც შეეხება სხვა ხარისხებებს ხონი-
სას მე, როგორც ხონელი, გაფრთხილ-
ბი და თქვენ კი რაც გნებავთ ის გა-
მოიყვანეთ ამ ჩემის სიწუმიდგან.

პრთი და ჩემთვის მოულოდნელი

— ნუ თუ ჯღუნამ მილალატა? ნა-
თლიამაც არ დამინდო? და გულ-
ზედ მუხრუჭივით რაღაც მოუ-
ჭირა და წარმოუდგენელი ტკივილი
აგრძნობინა.

— აჰუ ამათშიაც მოეტყუედი! მწა-
რედ წარმოსთქვა იმან და მოაგონდა
წარსული სატანჯველი ბირგოლას
ხელში.

ის მთლად ჰირის ოფლში გაქანდა
და გაიფიქრა: „აი, ეხლა მიმცემენ ჩემს
მტარვალს, ის წამიყვანს დამამწყდევს,
მაწვალებს, მტანჯავს და ბოლოს ისევ
შემშილის, ისევ წყურვილის ცეცხლი!..
მერე?... მერე იავოსაც ვეღარა ნახავს,
ვეღარ დასტკებება იმასთან და ისევ
ძალღუმაღურად უნდა აღმოხდეს სუ-
ლი... მაშ რაღად გამოიყვანა ჯღუ-
ნამ? რისთვის-ლა მალაგდა ამოდენა
ხანს, თუ ასე ჩქარა გასცემდა?

ამ მწარეს ფიქრებით იღვა ნუნუ,
როდესაც სუფრასზედ მარილი დასჭირ-
დათ და ჯღუნა მიუბრუნდა თავის
დედა-კაცს:

— წადი-ლა ბატარა მარილი გამოი-
ტანე.

დედა-კაცი აღვა მივიდა სენასთან
და რა კარი შეაღო დაიხანა ნუნუ,
რომელსაც სიტყვის თქმა არ დააცა-
ლა, გადაეხვია და დაუწყო კოცნა.

საქმე ჩაიღინეს ხონელებმა სემინარიის
დაარსებაში, მაგრამ, ნათქვამია, ეროვნულ
კვლარაც დააცემინებსო. ხონის სამას-
წავლელი სემინარია ერთი წელიწა-
დია რაც არსებობს. ამბობენ სწავე-
ლა, რომ მეტი არ ვსთქვათ, რიგია-
ნად მიდისო, მაგრამ ეს სრულიად არ
გამოისყიდის იმ უწესობებს, რაც
აქა-იქ ურევია სემინარიის მოქმე-
დებაში. იტყვიან — ძველის ხსენება
აღარა ღირსო და ამისათვის მართო-
ის ვსთქვათ, რაც შეეხება ამ ახალ
მოსწავლე წელს. მოგვხსენებთ, რომ
სემინარიაში დაარსებული განლაგსთ
მოსამზადებელი კლასები, სადაც მიი-
ღებოან ვაჭიკა და ქალიც — შესწავ-
ლებლად ქართული და რუსული წე-
რა-კითხვისა. შოველივე წყალობა
მადლობის ღირსი არის და ეს წყა-
ლობა მით უფრო ძვირფასია ჩვენ-
თვის, რომ ქალების სკოლა აღარ
მოგვეძიება, მაშინ — როცა მოთხო-
ნილება კი ძლიერი არის, რასაც ამ-
ტკიცებს ასზედ მეტი ქალების თხო-
ვნა ამა წლის თექვსმეტ ვაკანციაზე.
მხოვნა ყველასაგან მიიღეს, მაგრამ
იქვე გამოუცხადეს, რომ მიღება იქ-
ნება არჩევანითა. არჩევანიც გათავდა
და მიიღეს მართო ცამეტი, — სამს ვა-
კანციის ღროებით ხელი დააფარეს.
მუხრუჭი იქვთ, ლაპარაკი იქვთ-სანამ-
დის აიხსნებოდა, რომ სამი ვაკანცია
უცდადათ უნაჩვენათ სამიშესამჩნე-
ვი ხონელების მდიდრების შეიღებსა
ეს ყვავილი განლაგსთ, გულის გასამ-
ხიარულებელი, აგროც ნამყოფი. მართს
ემარწვილს, რომელმაც ვგზამენი ვერ
დაიჭირა სემინარიაში დაპირდენ მი-
ღება თავისუფალ-სემენლათ (პირველი
მაგალითი) იმ პირობით თუ მისი მა-
მა გასწმენდდა სემენარის ეზოს, რის-

— ჩემო ყველაფე! მუხნებოდა ის
მაშინ, როდესაც ნუნუს ვერა გავგო
ამ გვარი სინარულის მიზეზი.

— აუაიმე, ნათლიასი! მითხარ რაი
ამბავია? ძლიერს მოახერხა იმან კითხვა.

— ძობაი მოვიდა, იავო კარგადაა!
ჩემო გულის საყვარელი!

— აიდეგ გადაეხვია, კოდეგ დაუწყო
კოცნა. — მხლა კი გვეშველა.

— ნუნუ ისე გააშტერა ამ სიტყვებმა,
ისე მოულოდნელი იყო ეს ხმა იმის-
თვის, რომ ის მთლად გაშრა, ცხ-
ცხმა აიტანა და ხმა ვეღარ ამოე-
ლა.

მაშ იავო გადარჩა, ის კარგად არის!
სხვა რაღა უნდოდა ბედ-მავს? ცოტა
ხანს შემდეგ, როდესაც გონება შე-
მოიკრიბა, ის გიჟსავით გავარდა ძო-
ბასთან, რომელსაც მოეხვია და გულ
ამომჯღარმა უბე გაუფსო ცრემ-
ლით.

ნუნუ ეხეოდა უსიტყვოდ, ვალერ-
სებოდა და ამომჯღარი გული ვეღარ
დაემშვიდებინა.

როცა იქნა ქალმა მოახერხა, რა-
მოდენიმე ცვარი წყლის ჩაყლაპვა და
ძლიერს შეაჩერა გულის ძგერა. გა-
ჩუმებულს და დათეთქვილს ამდენის
მოულოდნელობით, ეჭირა ძობა; ხე-
ლი და მოხვევე კი უამბობდა იავოს
თავის გადასავალს.

თვისაც მუშები თხოულობდენ თერა-
მეტ თუმანი; მას კი დაპირდენ ცო-
ტასო ჩუქებას. ამის უშამდგომლოთ
გაგზავნილი არის აქაური ფერშალი
მამასთან, მაგრამ ჯერ პასუხი არ
შეუტყობინებია-რა. მხლა, მკითხველო,
შენ უწოდე ამ მოქმედებას სახელი
და გასინჯე რამდენათ შეფერის ეს
პედაგოგიურ მიმართულებას. დამერ-
წმუნოს სემინარიის მთავრობამ იმაში,
რომ ამნაირი მოქმედებაც არ იყო საჭი-
რო, იმისათვის-რომ მას სრულიად და-
ვარდნოდა უიმისოთაც დაცემული აე-
ტორიტეტი. ამას არ მოელოდა უმე-
ტესი ნაწილი ხონელებისა, მათ ეგო-
ნათ სემენარია იქონიებს სხვა-ნაირ
გავლენას ჩვენ ცხოვრებაზე; მოგ-
ვემატებიან ძმები-განათლებულთაგან-
ნი წესიერი დარიგებას იქონიებენ შა-
გირდების მამებთან და საერთოთ ხო-
ნელებთანო, მაგრამ მათ ამის დრო
არა აქვთ — დრო მიუღიეთ ერთ მეო-
რეზედ ენა-მითხარ-მოტანაში თავიანთ
უფროსთან.

ეკვიპი ქუთათუჯაქე.

წმირლი რედაქტორთან

ბ. რედაქტორო! თქვენი გაზეთის
ერთს №-ში იყო სურამილამ პორრე-
სპონდენცია, რომლის ავტორიც მწა-
მებდა მე, რომ თავის დროზედ სა-
ქონელს არ ვიღებ და მიღებულს გა-
ზეთებს ჩემს ნაცნობებს ვუჩივებ.
თავის გასამართლებად გიხოვთ, აღ-
გილი უბოძოთ ჩემს წერილს.

ისე უბრალო და უაზრონი არ
არიან საქონლის გამგზავნელები სუ-
რამში, რომ სამის წლის განმავლო-
ბაში ითმენდენ ჩემგან რაიმე ური-
გობას, ანუ საქონლის დაბანდებას,
თუ რომ ამისთვის რაიმე საპატიო მი-

შველანი წყნარ-წყნარად დამშვიდ-
დენ დასდენენ მოისყეს ნუნუ გვერ-
დით და სხვა და სხვა გვარის ოხუნ-
ჯობით ძლიერს მოგვარეს იმას პირ-
ზედ ღიმილი.

— ხუმრობა-ხუმრობად, მაგრამ
რაი უნდა ვარჩიოდ, როგორ მოვიქ-
ცეთ? დიწყო ჯღუნამ. — ასე ყოფნა
არ იქნების, უნდა გვა მოგვანხოთ რაი-
მე...

— შენ გვიჩივე, შენ გვითხარ,
უპასუხა ძობამ. — შენი მოაზრებისა-
ვინ იქნების?

— მხლა ბირგოლამაც შეიტყო,
რომ იავო გადარჩა, ხდეს რუსის ყა-
ზახები ჩაყენეს და მონადირე ძლიერს-
ლა გადადის ხრიკებზედ, იმაზედ ქა-
ლი ვერ გადაიყვანების...

— მაშ რაი გვეშველებს? რაი
ექნათ?

— ნუნუ ძაუგში უნდა ჩაეყვანოთ
და იქიდან გატაცება უფრო გაადვილ-
დების.

— ძაუგში?! შაკვირებით იკითხა
ძობამ. — მე საით მოხერხდების გზე-
ბი სავსეა ყარაულებით.

— მაგას მე მოვახერხებ...

— აბა შენ თუ — თორემ ცხო ვერ-
ვინ შეიბედავს მავას.

— იქ ნუნუს მამა მთხოვარობს,

ზეზები არ ექნებოდას საქონლისა-
დენტს, უტყუროს. საქონლის დაბანდება და
მიუტყემლობა, ამისათვის ბ. კორრეს-
პონდენტმა სჯობს ურჩიოს თავის და-
ჩაგრულ მეგობარს, რომ ის საქონ-
ლის მისაღებად გამოცხადდეს დაღვე-
ნილის კვიტანციითურთ და მაშინ,
მერწმუნეთ, ჩემის მხრით არაფერი
დაბრკოლება არ იქნება, და თუ
არაფერი მომთხოვს საქონელს უკვი-
ტანციოთ, ეს იცოდეს იმან, რომ არა-
ვითარ კორრესპონდენციას არ შეუძ-
ლიან დაარღვიოს ის, რაც მე ვალად
მივეს და მაქვს ნება, საქონლის მიმ-
ღებისგან მოვითხოვო დაწესებული
ლოკუმენტები, ე. ი. ან უნდა ჰყავნ-
დეს ისეთი თავდები, რომელსაც მეც
ვიცნობ, ან არა და პოლიციის მოწი-
მობა უნდა ჰქონდეს.

მგონია, გაზეთების ხსენება მხო-
ლოდ სიტყვის მასალაა კორრესპონ-
დენტისა, ანუ, უკეთა ვსთქვათ, ამით
მას უნდა ჩემი პიროვნების შეხება.
მქვი არ არის, რომ კორრესპონდენ-
ცია ერთ-ერთის სურამში მცხოვრებ-
თაგანისა არის, რომლებსაც „ბავკა-
ზისა“ და ქართული გაზეთის მეტი
არა მისდით-რა; მაგრამ აქ მოუფს
„სტრელკოვი ბატალიონს“ და საზაფ-
ხულოთ მოსულებს კი ყოველგვარი
ქურნალ-გაზეთები მისდით, თავის და-
მატებებით და პრემიებით, და აბა
თუ როდისმე უკმაყოფილება გამო-
უცხადებიათ, რომ ახალ-ახალი ნომ-
რები დროზედ არ მოგვდისო. სხვა
არა იცის რა, გაზეთების მიღება ხომ
საიღუმლო საქმე არ არის: გამოკუ-
დულია განცხადება, რომელშიაც და-
წერილებით მოხსენებულთა, რომელს
საათზედ შეიძლება გაზეთების მიღება.

იმას ჩავაბაროთ და ის შეგვიხანას
იქამდე სანამ თქვენ წაიყვანთ.

— მე კარგი იქნება, მაგრამ მე
გზისა მეშინიან?... თუ გავიგე ხომ
აღარა გვიხსნის-რა?

— აი ყური დამიგდე, დიწყო
ჯღუნამ. — შენ ჯერ ბაღლი ხარ, სი-
სხლო გიღულს, ყველგან ძალით გა-
ტანა გინდა და დროება-კი ისეთი
შეიქნა, რომ ძალა აღარ ხერხდების...
ზოგჯერ ეშმაკობაც არაა ვონჯი,
ერც დასაძრახისა... სტანციებში ტრო-
იკები უკან რომ ბრუნდებიან, იმა-
თ არ ვინ აყენებს, არაფერ შინჯამს...
იკითხამენ: „კტო იღოტ“, უპასუ-
ნებ: — „აბრატნო“ და გაივლი შენ-
თვის. შევბამ ტროიკაში ცხენებს,
ჩაეწვენ შიგ ნუნუს, ზედ წაეყვი
ბატარა თივას და ისე გაევილი ძაუ-
გამდის, ღეთის მადლმა, რომ ხმაც
არვინ გამცეს... მერე ძაუგში რო-
გორც მოახერხებთ ისე მოიქცე-
ვით.

ძობა იქამდინ გააშტერე ჯღუნას
სიმართლით სავსე მოაზრებამ, რომ
ენა ძლიერსა ამოაგნო. იმ ზნებში
ტამოქნა ლარს იყო გაკეთებული და
ამ გვარად მთის ხალხს გაჰქონდა თან-
ბაქო.

და დაბანაკებული აჯანყებულებისაგან პასუხს ელოდა.

სამს აგვისტოს ლაზარეთთან გამოცხადდა თ. ნიკოლოზ ჩერქეზიშვილი და თავის შეცდომილება და უსაფუძვლო მოქმედება აღიარა.

ჩერქეზიშვილი დააფიცეს და შემდეგ ფიცისა მან სთხოვა ლაზარეთს, რომ სამყარობილედგან გაენთავისუფლებიათ თ. ქოსტანტინე და ნანია ჩერქეზიშვილები, რაზედაც ლაზარეთმა თანხმობა განაცხადა იმ პირობით, რომ ისინი სიღნაღში წაეყვანათ.

სხუთს იმ თვეშივე, ლაზარეთთან რამდენიმე სხვა კახელი თავადიშვილები გამოცხადდნენ, რომლებიც გატყვევდნენ, რომ გასტყვევს ფიცს; თავის სიტყვას აღარ უღალატებენ.

ლაზარეთმა გამოჰკითხა ამათ მიზეზი აჯანყებისა. ამ სიტყვებზე შემდეგი მიზეზები გამოუცხადეს; ეს მიზეზები, ანუ საფუძვლები დაყოფილი იყო ოთხ პუნქტით; აი ეს პუნქტები:

ა) ბაერცელება ხმებისა, ვითომც ყველა თავადები რუსეთში უნდა გადასახლდნენ.

ბ) მათი მოურაობა მოსპობილი უნდა იქმნეს.

გ) რადგანაც მათ რუსეთის სამმართველოს უფლებები გარკვევით არ იციან, — აქედამ წარმოსდგება უცოდინარობა, თუ რა-და-რა დამოკიდებულება და კავშირი ექნებოდა მეტატრანსს და გლეხს და სხვ. და სხვ...

დ) რადგანაც ისინი ნათლად ხედავდნენ, რომ მეფის შთამომავლობა ცდილობდა საქართველოს სახელმწიფოს აღდგენისათვის, ამისთვის იმათ მხურვალე მონაწილეობა მიიღეს.

ლაზარეთმა დაარბია ისინი, რომას, რადგანაც გათენდა და დაწოლის დრო აღარ იყო, თუმცა იმათი საქმე შესწყდებოდა ხან გახარებულის ნუხუს, ხან იმისი მზრუნველი ნათლის დაყვავებით, ალერსით და ღვთის ხევეწნით, რომ იმას ხელი მოემართა, და ხევეური ჯვარ-ანგელოზნი დახმარებოდნენ ამ ძნელს საქმეში.

მზე ჯერ კარგათ არ ამოსულიყო, როდესაც ერთი მთიული ამოდიოდა ჯღუნას სოფელზედ და კითხულობდა იმის სახლს. ამ მთიულს *) როგორც ეტყობოდა სოფელში არაფერი იცნობდა და მასპინძელიც არა ჰყვანდა. სწორედ ამ მიზეზით, პირველი შემხვედრი მოხვევე ჩველებსამებრ მიესალმა და დაელაპარაკა.

— მთიულო, გზა მშვიდობისა.

— მშვიდობა მოგცეს ლომისამ, შენი კენესამე! უპასუხა მთიულმა.

*) საზოგადოთ ჩვენს ქართულ ლიტერატურაში შეგდომით შემოიღეს ვეპლას მთის სახლის სახელად — მთიული; მასინ როდესაც მთიულეთი ქვეან ერთს პატარა საქართველოს კუნჭულს და შიგ მცხოვრებლებს-კი მთიულეთი და საზოგადოთ მთის სახლს-კი მთიულეთი.

გორც უნდა მოქცეულიყვნენ და როგორც უნდა წაეყვანათ თავიანთი საქმე; მესამე პუნქტის შესახებ კი გამოუცხადა, რომ ამის თაობაზედ ის საქართველოს მმართველს მოახსენებს.

იმათ მადლობა უძღვნეს ამისთანა დარიგებისათვის და კიდევაც აღუთქვეს, რომ შემდეგში მშვიდობიანად იცხოვრებენ.

6 და 7-ს რიცხვებში მასთან თავს იყრიდნენ აჯანყებულები სხვა-და-სხვა ძახეთის კუთხეებიდამ; ბოლოს ისიც განაცხადეს, რომ იმათ გაუგზავნეს ბატონიშვილს იულონს ბარათი, რომელითაც თხოულობდნენ, რომ ის ტახტზედ ასულიყო; ეს ამბავი მანტანგ ბატონიშვილსაც ვაცნობთ.

ლაზარეთმა სთხოვა ამათ მეორე წერილის გაგზავნა, რომელშიაც ნამდვილი გარემოება უნდა ეცნობებინათ საქმისა. ამ თხოვნისამებრ მეორე წერილიც გაგზავნეს.

შემდეგ ლაზარეთმა სიღნაღის მახრის უმღეროსს მისწერა, ბარათი, რომ ფიც ქვეშ ეკითხა ზოგიერთა ქიზიყელ მამასახლისებისთვის, თუ მართლა ისინი თავიანთ ფიცს არ გასტყვენ.

მმართველის ბრძანების თანახმად ლაზარეთმა მოახდინა განკარგულება, რომ გამოეცვალათ ძველი მამასახლისები და სხვა ახლები ამოერჩიათ. მსეც სისრულეში მოყვანილ იქმნა.

ამ წაირად აჯანყების დამშვიდების შემდეგ ლაზარეთი ტფილისში ბრუნდებოდა 12 აგვისტოს.

ამ დროსვე არჩივისკოპოსს — ბოლბელოს ატუსაღებენ იმიტომ, რომ ვითომც მან ტფილისში მეფის ტახტზედ ასვლის ბარათი მოიტანა... ამ დროს

— მასპინძელი თუ არა გყავს იარე ჩვენსა. მიიპატიჟა მოხვევე.

— არა შენი კენესამე, მადლობელი ვარ: მოლოკიანთ ჯღუნაისას მივიდივარ.

მოლოკიანთ ჯღუნაი სოფლის თავსაა, შორია... იარე ჩვენსა.

— მადლობელი, შენი კენესამე! იმისას საქმე მაქვს.

— ჯღუნას კი ოჯახი აქვს, ღვთის მადლმა, მაგრამ სტუმრისთვის მეც ვიშოვი ლუქმას. ამ ლაპარაკში იყვნენ, როდესაც ჯღუნა ამდგარიყო და რაღაც საქმისთვის ქვეით მოდიოდა, ამ ადგილს იმან სწორეთ იმ დროს მიადგინა, როდესაც მთიულს მოხვევე ევატიყებოდა და მთიული კი ჯღუნას სახელს კითხულობდა. იმან ვერ იცნო მთიული და ამისთვის მივიდა მოლაპარაკებთან.

— დილა მშვიდობისა, სტუმარო! მოუხადა იმან ქული.

— მშვიდობა მოგცეს ღმერთმა.

— რა ანბავია, მახუტავ? მიეჭკა მოხვევს.

— აი სტუმარს ვევატიყები და არ მიჯერებს, შენთან მოდის.

— სტუმარი ღვთისაა, იარე წავიდეთ? მხიარულად წარმოსთქვა ჯღუნამ და მიუბრუნდა მახუტას: — ეგ

საშინელი მტკიცობა განუცხადებდა — ჩხილდნს რუსის მმართველობა; მმართველი რამდენიმე ჩინოვნიკს გზავნის გამოსადიდებლათ, თუ რა მიზეზმა აიძულა ხალხი, რომ რუსის მმართველობის წინაშე თოფ-იარაღით აღდგენენ და ყოველ-ლონის ძიებას ხმარობენ საქართველოს სამეფო ტახტი აღადგინონ....

მს გამოძიება ძალიან ძნელათ ჩიება რუსების ჩინოვნიკებისთვის, რადგანაც მათ აჯანყების საფუძვლათ სხვა-და-სხვა მოგონებული ყალბი წერილები მიიღეს ხმას ავრცელებდნენ, ვითომც თ. ჭავჭავაძეს ბარათი მიუწეროს თავის მეუღლესთვის და ამ უკანასკნელს კი ძახეთში გაეგზავნოს, რომ ხალხი ამდგარიყო.

ძახელი თავადების ნამდვილი ჩვენება რუსების ჩინოვნიკებს არ ექაშინიკათ და სრულებითაც ყურის არ დაუგდეს.

მოვიდა თუ არა ლაზარეთი ტფილისში, ლეონიძე ველარ ნახა, რადგან ის იმერეთში წასულიყო მეფესთან.

ამ დროს ძახეთიდან მოიწიეს იმ ჩინოვნიკებმა, რომელთაც მმართველობისაგან მინდობილი ჰქონდათ აჯანყების ყოველივე მიზეზის გამოაშკარაება. ჩინოვნიკებმა თან მოიყვანეს ანჯანყების მოთავე თავადები, რომლებიც ოკტომბრის დამლევამდის ტფილისში დარჩნენ და შემდეგ კი გაანთავისუფლეს.

აჯანყება მოისპო. მაგრამ ერთი სხვა გარემოება მოჰყვა ამას: იელიანე ბატონიშვილმა თ. შირისთავს წერილი მისწერა, რომელშიაც ურჩევდა, რომ მას აჯანყებაში მონაწილეობა მიეღო. მს ბარათი რუსებს ჩაუვარდა ხელში.

რადა იცი ჩე! სხოთა სტუმარი შენ უნდა მიიპატიჟა?

— ნუ გეწყინების, ჯღუნაისი, მე მეგონა მასპინძელი არა ჰყავს მეთქი...

— მისის გორისახარ, სტუმარო? ჰკითხა ჯღუნამ.

— ჯალაბაურიანთი, შენი კენესა, მე.

— ჯალაბაურთ გორი მთაჩი განთქმულია! მადლი უფალს, რომ მეწვიე, ჩემი ბედჩაფი სახლი იკადრე.

— მაი ჯღუნავ, შენც წამოდი სტუმარიც წაგიყვანოდ და ბატარაითი ღვთის სახელი ჩვენც ვახსენოთ. დანიწყო ისევ მახუტამ.

— სახლი მეცა მაქვს მახუტავ, ღვთის მადლმა!.. თუ შენ წამოხვალ, ღმერთს არ მოეტყუების. მიამება.

რამდენიმე პატივის და ეპქრობის შემდეგ, თუ სტუმარი ვის დარჩენოდა, ყველანი წავიდნენ ჯღუნასას, რომელსაც მთის ჩვეულებისამებრ დიდს სირცხვილად მიანდა სტუმრის დათმობა და თუ ერთხელ ნასტუმრები სხვისას მივიდოდა, მაშინ მიიპატიყებდა იმას სახლში სადილათ და საყვედურის ციკანს ნიშნად დაუკლავდა.

ა. მოჩუხარძი.

(გაგრძელება)

საქართველოს ისტორიის მასალა და სურათები

აჯანყება საქართველოში 1802 წელს *)

მოს აგვისტოს ის მიუახლოვდა სიღნაღს და 15 ვერსზედ დაბანაკდა. აჯანყებულებიც ამ ადგილას შეგროვდნენ ფიქრობდნენ. მაიგო თუ არა ეს ამბავი ლაზარეთმა, მაშინვე გაუგზავნა წერილი თ. მაყაშვილის და მმართველობის ხელით.

ამ წერილის შინაარსი აი რასში შემომატებოდა: რადგანაც თქვენს მოქმედებაში ცხადათ სჩანს მის იმპერატორებთან უღმრთობის დღატი და უსაქცევა, ამისთვის ამის შემდეგ ვინც თავის მოქმედებას გაჰკიცხავს და შემობს, იმას მხოლოდ შეიძლება მიეტყვოსო და სხვ. და სხვ....

მითონ ლაზარეთი ერთი ბატალიონი ჯარით სიღნაღს მიუახლოვდა

*) ის. „დროება“ № 201.

— ღვთის მადლმა, რომ საკვირველია! საით მოიპარე?

— რას იტყვი მოგწონს?

— აბა რაილა ითქმის უფლისგან დალოცვილი ხარ და ღვთის პირით ლაპარაკობ.

— დედა-კაცო, შენ რაღას იტყვი.

— აბა თქვენთან რაი მეთქმის? თქვენ უფრო არ იცით? მე წმინდას მაიარგის შევეხვეწებო, რომ ხელი მოემართათ, ცხო რაი შემიძლიან.

— ძალაუ, შენა?

— მღონდაც-ჩი ბირგოლას მოამოურეთ და თუნდა წყალში გადახვდეთ.

— მაშ აგრე, ყველანი თანხმა ხართ?

— შევლანი, იყო საერთო პასუხი.

— მაშ ახლა თითო საყველამშინდო შევსათ და დავიძინოთ, თორემ აგრე ურჩენ წვერზედ ინათა და ჩვენ-კი ჯერ არ გვიძინებია.

ძობამ ჩაიყვანეს ქვეით სახლში, რომელშიაც დაუგეს რბილად თივა, გავდნეს, გაამაგრეს კარის ურდული და იქ დაწვივნეს; ჯღუნამ-კი მიიხურო ნაბაღა და იქვე კერას პირს გძელს უკამშედ მიწვა.

ძალები მოუდგნენ ჭურჭლის სუბიუგებას და მეორე დღისთვის მზადე-

და დაბანაკებული აჯანყებულებისაგან პასუხს ელოდა.

სამს აგვისტოს ლაზარეთთან გამოცხადდა თ. ნიკოლოზ ჩერქეზიშვილი და თავის შეცდომილება და უსაფუძვლო მოქმედება აღიარა.

ჩერქეზიშვილი დააფიცეს და შემდეგ ფიცისა მან სთხოვა ლაზარეთს, რომ სამყარობილედგან გაენთავისუფლებიათ თ. ქოსტანტინე და ნანია ჩერქეზიშვილები, რაზედაც ლაზარეთმა თანხმობა განაცხადა იმ პირობით, რომ ისინი სიღნაღში წაეყვანათ.

სხუთს იმ თვეშივე, ლაზარეთთან რამდენიმე სხვა კახელი თავადიშვილები გამოცხადდნენ, რომლებიც გატყვევდნენ, რომ გასტყვევს ფიცს; თავის სიტყვას აღარ უღალატებენ.

ლაზარეთმა გამოჰკითხა ამათ მიზეზი აჯანყებისა. ამ სიტყვებზე შემდეგი მიზეზები გამოუცხადეს; ეს მიზეზები, ანუ საფუძვლები დაყოფილი იყო ოთხ პუნქტით; აი ეს პუნქტები:

ა) ბაერცელება ხმებისა, ვითომც ყველა თავადები რუსეთში უნდა გადასახლდნენ.

ბ) მათი მოურაობა მოსპობილი უნდა იქმნეს.

გ) რადგანაც მათ რუსეთის სამმართველოს უფლებები გარკვევით არ იციან, — აქედამ წარმოსდგება უცოდინარობა, თუ რა-და-რა დამოკიდებულება და კავშირი ექნებოდა მეტატრანსს და გლეხს და სხვ. და სხვ...

დ) რადგანაც ისინი ნათლად ხედავდნენ, რომ მეფის შთამომავლობა ცდილობდა საქართველოს სახელმწიფოს აღდგენისათვის, ამისთვის იმათ მხურვალე მონაწილეობა მიიღეს.

ლაზარეთმა დაარბია ისინი, რომას, რადგანაც გათენდა და დაწოლის დრო აღარ იყო, თუმცა იმათი საქმე შესწყდებოდა ხან გახარებულის ნუხუს, ხან იმისი მზრუნველი ნათლის დაყვავებით, ალერსით და ღვთის ხევეწნით, რომ იმას ხელი მოემართა, და ხევეური ჯვარ-ანგელოზნი დახმარებოდნენ ამ ძნელს საქმეში.

მზე ჯერ კარგათ არ ამოსულიყო, როდესაც ერთი მთიული ამოდიოდა ჯღუნას სოფელზედ და კითხულობდა იმის სახლს. ამ მთიულს *) როგორც ეტყობოდა სოფელში არაფერი იცნობდა და მასპინძელიც არა ჰყვანდა. სწორედ ამ მიზეზით, პირველი შემხვედრი მოხვევე ჩველებსამებრ მიესალმა და დაელაპარაკა.

— მთიულო, გზა მშვიდობისა.

— მშვიდობა მოგცეს ლომისამ, შენი კენესამე! უპასუხა მთიულმა.

*) საზოგადოთ ჩვენს ქართულ ლიტერატურაში შეგდომით შემოიღეს ვეპლას მთის სახლის სახელად — მთიული; მასინ როდესაც მთიულეთი ქვეან ერთს პატარა საქართველოს კუნჭულს და შიგ მცხოვრებლებს-კი მთიულეთი და საზოგადოთ მთის სახლს-კი მთიულეთი.

ა. მოჩუხარძი. (გაგრძელება)

ამ გვარზე ბარათები მრავალი ყოფილა თურმე გაფანტული ყველა საქართველოს კუთხეებში. ხმა იყო გავრცელებული, ეთომც ბატონიშვილი-იელიანე მართლში რმუფებაო, კიდევაც უნდოდათ მისი შეპყრობა და ტფილისში ჩამოყვანა.

რაც შეეხება ამალელებელ შინაარსიან წერილებს, ამისი შიში რუსებს არ უნდა ჰქონოდათ, რადგანაც აჯანყება უკვე მოიხსოვ, მანტანგ ბატონიშვილს, კი არავითარი შემწეობის აღმოჩენა არ შეეძლო აჯანყებულებისათვის.

ფ. ფრიდონელი.

(გაგრძელება)

განცხადებანი

პიიპი რიხის

დაბრუნდა ქალაქში.

თვალვებით ავად-აყოფების

მიღება შეიძლება უწინდებრივ არსენალის ქუჩა (წმ. ღვინის მახლობლად), სახლი № 17. (3-1)

ახალი ქართული

პარაბალინი

ისეილება ტფილისში: შაკერდვის და გრიჭურავის წიგნების მაღაზიებში; მუთანისში: მურადდვის და ჭილაძის წიგნების მაღაზიებში.

ფასი უღიანის ერთი განათი.

ღაიბეჭდა და ისყიდება ზრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში

თამარ დედოფალი

შედგენილი

კ. ბ. — შვილისაგან

გამოცემა

ზაქ. ჭიჭინაძისაგან

ფასი ერთი აბაზა.

გამოვიდა და ისეილება შემოკლებული საპარტიველოს ისტორია შედგენილი

მამსაშვილი-ცამციკის მიერ ეკვთიე ხელაძის სტამბაში ღირსისმედიქის ქუჩაზე ქაშუეთის ეკლესიის შენობაში ფასი 70 კაპ. (5-4)

საუკეთესო

ლვინო.

მისაილოვის ქუჩაზე, ვარანტოვის მეტლის პირ-და-პირ, მიკირტუმოვის სახლში გაკაღე საუკეთესო კასური ღვინების სარდაფი. მასქეს პატრივი შეკატეობინო საზოგადოებას რომ ჩემს სარდაფში ისეილება ნამდვილი კასური შეუღებავი ღვინოები და მავსთან იაფად.

კასური ღვინო წითელი და თეთრი 70 კ. — 1 მ. ბოთლი.

თუნგი 80 კ. — 5 მ. ამას გარდა ვინც სხვა ადგილებიდან მოიწადინებს გამაწე-

რას პირ-და-პირ ჩემს და ბლომად, ჩვეულებრივი უსტუმბა ექნება.

იანგორ სარგმის-ამ სარგმისი (2-2)

პატრივი მათეს ვაცნობო ტფილისში მობრძანებულთ მოვაჭრეებთა, რომ ამ წლის 1-ის ოქტომბრიდან მე ავიღე იჯარით სიონის სობოროს პირ-და-პირ ბ. ანანოვის ახალი ქარვასლა, რომელშიაც ვაწყობ ნომრებს რკინის კრაოტებით, ფეხებით და ყოველი მოწყობილება იქნება სუფთად.

ფასი იქნება იმავე წესით, როგორ

რათაც სხვა ქარვასლებშია, იმავე რიგად, როგორც ქარვასლა შორხმ.ზის ქარვასლა იჯარით.

ამავე ქარვასლაში იმყოფებიან შუა ელაქაში № 48 კომისიონური გ. იანგორი და ყ. ი. ჩიქოვანი.

მოიჯარადრე მეორე გილდი გეგორქ ვარლამის-მე ახნაზაროვი. (10-6)

ი ს ყ ი დ ე ბ ა

ჩაი

მმათა კ. და ს. პაკოვანის ნამდვილი ფირმისა გირვანქობით და უუთებით.

კ ა ვ კ ა ს ი ს ა ქ ე თ ა მ ს რ ი ს რ კ ი ნ ი ს გ ს ა

გ ა ნ ც ხ ა ლ ე ბ ა

კავკასიის აკეთა მსრის რკინის გზის სამმართველო ამით აუწეებს საზოგადოებას, რომ 30 სექტემბერს და 1-ს ოქტომბერს მცხეთობას წამსვლელთათვის და უკანვე წამოსასვლელად დანიშნულნი არიან განსაკუთრებული მატარებლები ქვემო აღნიშნულის იმ რიგით, მატარებელში კი რომელნიც მუდმივ მიდივ-მოდიან — იგინი არ მიიღებიან.

30 სექტემბერს

თ ბ ი ლ ი ს ი დ ა მ

ღამისა 6 საათზე.

მ ც ხ ე თ ი დ ა მ

ღამისა 7 საათ.

1-ლს ოქტომბერს

დილისა	6 საათზე	53 მინუტზე
	8 საათზე	13 მინუტზე
	10 საათზე	01 მინუტზე
	11 საათზე	03 მინუტზე
შუადღისას	12 საათზე	10 მინუტზე
	1 საათზე	24 მინუტზე
	3 საათზე	13 მინუტზე
	6 საათზე	13 მინუტზე
ღამისა	7 საათზე	17 მინუტზე
	8 საათზე	21 მინუტზე
	9 საათზე	58 მინუტზე

დილისა	საათ. 11 მინ.
	9 საათ. 11 მინ.
	11 საათ. 01 მინ.
შუადღისას	12 საათ. 05 მინ.
	2 საათ. 15 მინ.
	4 საათ. 25 მინ.
	5 საათ. 22 მინ.
ღამისა	7 საათ. 14 მინ.
	8 საათ. 18 მინ.
	9 საათ. 55 მინ.
	11 საათ. 05 მინ.

რომ ადრინდელივით ვიწროობა და უწესოება არ იქნას მცხეთის სტანციაში ბილეთების გაყიდვის დროს ბილეთები გაიყიდება მარტო თბილისის სტანციაზე მცხეთაში წასასვლელად და წამოსასვლელათ. ამ ბილეთებით შეიძლება მოგზაურობა მარტო იმ ეკსტრენი მატარებლებით რომელნიც 30 სექტემბერს და 1 ოქტომბერს მცხეთასა და თბილისს შუა ივლიან.

რადგანაც თითოეულს ჰოვზდზე იქნება: 1 კლასში 48 ადგილი, 2 კლასში — 128 და 3 კლასში 600 მოგზაურებს არ შეუძლიათ საუვედური განაცხადონ, როცა ეს ადგილები მთლად დატვირთილი იქნება და უნდა უცადონ სახამ სხვა ჰოვზდს დაამზადებენ.

იმ მოგზაურებს, რომელნიც მატარებელში უბილეთოთ იქნებიან გამოერთმევათ ორჯელ მოძებებული ფასი და მიეცემათ საკუთარი ბილეთები, რომელნიც ექნებათ რკინის გზის აგენტებს.

1 ოქტომბერს მცხეთის, მეიდანზე, ფოჩისა და რკინის გზის სტანციების შუა დაუკრავს სამხედრო მუხიკა, დილის თერტმეტ საათიდან ღამის თერტმეტ საათამდინ.

ის პირნი რომელნიც ისურვებენ ეკსტრენის მატარებლებით წამოსვლას 30 სექტემბერს და 1-ლ ოქტომბერს მცხეთიდან ტფილისში იმათთვის ბილეთები გაიყიდება მცხეთაში. (3-2)